

REKOMENDACIJOS ĮMONĖMS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS UŽTIKRINIMAS EKSTREMALIOS SITUACIJOS LAIKOTARPIU

Ekstremalios situacijos ir karantino laikotarpiu laikomasi bendros nuostatos: kiekvienam darbuotojui turi būti sudarytos tinkamos, saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, t.y. darbuotojo darbo vieta ir aplinka turi būti saugi ir nekenksminga sveikatai, įrengta pagal darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus.

Toliau pateikiamos rekomendacijos, kaip iki minimumo sumažinti užsikrėtimo riziką darbo aplinkoje ir apsaugoti darbuotojus nuo COVID-19 ligos.

Organizacinės priemonės

- Jeigu įmanoma, organizuoti darbą nuotoliniu būdu, pasitelkiant telekomunikacijų priemones (internetą, telefono ryšį).
- Įmonės patalpose įrengti pertvaras tarp darbo vietų, taikyti organizacines priemones, kad būtų išlaikytas ne mažiau kaip 2 metrų atstumas tarp dirbančių darbuotojų, tokias kaip darbuotojų skaičiaus mažinimas pamainose, darbuotojų užduočių rotacija, griežtesnė vidinė kontrolė.
- Organizuoti darbus, pietų pertraukas, specialias ir kitas pertraukas taip, kad vienu metu darbo, valgymo / poilsio patalpose, taip pat koridoriuose esančių darbuotojų skaičius būtų sumažintas iki minimumo.
- Reguluoti darbuotojų, esančių rūkymo patalpose, persirengimo patalpose, tualetuose skaičių (pvz., sutartinių ženklų pagalba).
- Sumažinti galimybę patekti į darbo patalpas tretiesiems asmenims; riboti klientų patekimą į įmonės patalpas, atsisakyti fizinio darbuotojų bendravimo su klientais; jei būtinas fizinis bendravimas, jo trukmę sumažinti iki minimumo (ne ilgiau 15 min.).
- Rekomenduojama matuoti trečiųjų asmenų (pavyzdžiui, vairuotojų, kurjerių ir pan.) kūno temperatūrą (bekontakčiais termometrais), neįleisti į patalpas karščiuojančių asmenų, nekontaktuoti su jais.

Darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis (AAP)

- Paskelbto karantino metu darbdaviai turi aprūpinti darbuotojus pagal poreikį: vienkartinėmis pirštinėmis; kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis – vienkartinėmis medicininėmis (chirurginėmis) kaukėmis, jei yra galimybė – FFP2 respiratoriais; veido skydeliais, apsauginiais akiniais.
- Būtina instrukuoti darbuotojus, kaip teisingai naudoti AAP: kaip jas teisingai užsidėti ir nusiimti, kiek laiko naudoti, kaip paruošti (dezinfekuoti) pakartotinam naudojimui (jei tai leidžiama).
- Turi būti užtikrinta, kad darbuotojai naudotųsi išduotomis AAP. Darbuotojai savo ruožtu privalo dėvėti darbdavio išduotas AAP pagal suteiktas instrukcijas.
- Būtina užtikrinti, kad AAP būtų keičiamos vadovaujantis gamintojo pateiktais nurodymais, vienkartinės medicininės (chirurginės) kaukės - kai sudrėksta, užsiteršia ir ne rečiau negu kas 4 valandas, o vienkartinės pirštinės - priklausomai nuo kontakto su galimai užterštais paviršiais dažnumo; vienkartinių AAP negalima naudoti pakartotinai.

Darbuotojų asmens higienos užtikrinimas

- Užtikrinti, kad darbo patalpose, ypač prie centrinio įėjimo į darbo patalpas, darbuotojams žinomose vietose (pažymėtose vietose) nuolatos būtų rankų dezinfekavimo priemonių (rankų dezinfekantai, vienkartinės dezinfekuojančios servetėlės ir pan.) ir užtikrinti nuolatinį jų papildymą.
- Užtikrinti, kad sanitarinėse patalpose (tualetuose, dušuose ir kt.) būtų pakankamas kiekis asmens higienos priemonių (muilo, popierinių vienkartinę rankšluosčių, dezinfekavimo priemonių ir pan.) atsižvelgiant į darbuotojų skaičių.
- Sanitarinėse patalpose pakabinti informacinius plakatus, kaip tinkamai plauti ir dezinfekuoti rankas.
- Raginti darbuotojus pertraukėlių metu plauti rankas su šiltu vandeniu ir muilu, dezinfekuoti rankas dezinfekcinėmis priemonėmis; neliesti rankomis veido.
- Sudaryti sąlygas asmeninius darbo drabužius ir AAP laikyti atskirai nuo kasdienių drabužių. Darbo drabužiai turi būti reguliariai valomi ir dezinfekuojami, AAP prižiūrimos pagal jų instrukcijas.

Higieninė patalpų priežiūra ir dezinfekcija

- Užtikrinti reguliarių visų darbo patalpų vėdinimą ne rečiau kaip 5 kartus per dieną / pamainą, geriausiai tai atliekama naudojant priverstines ventiliacines sistemas.
- Papildomai vėdinti darbo patalpas po kiekvienos pamainos ne trumpiau kaip 60 min. priklausomai nuo darbo patalpų ploto.
- Papildomai vėdinti persirengimo / valgymo patalpas.
- Po kiekvienos pamainos drėgnuoju būdu su dezinfekuojamomis priemonėmis valyti darbo / persirengimo / buitinių / sanitarinių patalpų paviršius (rūbų spinteles, durų rankenas, suolus, kėdes, stalus, palanges ir pan.) ne rečiau kaip vieną kartą per dieną / pamainą.
- Užtikrinti bendrai naudojamų darbo priemonių, įrenginių, darbo paviršių, šviesos jungiklių, durų rankenų dezinfekavimą, priklausomai nuo juos naudojančių asmenų skaičiaus.

Darbuotojų sveikatos stebėjimas

- Informuoti darbuotojus, kad kiekvienas, turintis į COVID-19 ligos panašius simptomus, tokius kaip gerklės skausmas, karščiavimas, čiaudulys ar kosulys, taip pat viduriavimas, vėmimas, privalo informuoti apie tai tiesioginį vadovą ir nevykti į darbą (vykti namo) bei nuotoliniu būdu kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą arba telefonu Nr. 1808.
- Stebėti darbuotojus bei esant galimybei organizuoti darbuotojų kūno temperatūros matavimą (bekontakčiais termometrais).

Darbdavio veiksmai sužinojus apie darbuotojui nustatytą COVID-19 ligą:

- nedelsiant sustabdyti vykdomus darbus;
- informuoti darbuotojus, kad jiems privalu paskambinti ir vykdyti koronaviruso karštosios linijos 1808 nurodymus;
- sudaryti galimybę dirbti nuotoliniu būdu, vadovaujantis tesės aktais;
- informuoti, kad nesant galimybės dirbti nuotoliniu būdu, asmuo privalo kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą su prašymu išduoti nedarbingumo pažymėjimą;
- atitinkamai pildyti darbo laiko apskaitos žiniaraštį;
- organizuoti darbo patalpų dezinfekciją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis „[Dėl aplinkos valymo ir dezinfekcijos, esant nepalankiai COVID-19 situacijai](#)“;
- darbo patalpų dezinfekavimo metu darbuotojams, neturėjusiems kontakto su asmeniu, kuriam nustatyta COVID-19 liga, ir nesant galimybės dirbti nuotoliniu būdu, skelbti prastovą;

- darbus atnaujinti, vadovaujantis darbo aplinkos valymą ir dezinfekciją atlikusios įmonės rekomendacijomis;
- leisti, įgyvendinus organizacines, įdiegus kolektyvines bei aprūpinus asmeninėmis apsaugos priemonėmis, į darbo vietas sugrįžti bei darbus atnaujinti tik darbuotojams, neturėjusiems kontakto su asmeniu, kuriam nustatyta COVID-19 liga.

Daugiau rekomendacijų dėl darbo karantino metu galima rasti VDI interneto svetainės www.vdi.lt rubrikoje „Metodinės rekomendacijos“.